

Órkő 2013. Háztartás és népesség-összeírás

A kolozsvári Nemzeti Kisebbségkutató Intézet a Sepsiszentgyörgyi Polgármesteri Hivatal megbízásából 2013 augusztusában a városhoz tartozó Órkő telepen szociológiai adatfelvételt bonyolított le. A vizsgálat célja az volt, hogy a telepen lévő háztartások és személyek szociális helyzetéről egy átfogó képet kapjunk. A kutatás a sepsiszentgyörgyi önkormányzat szociális politikáját hivatott megalapozni, így felhívtuk a hivatal figyelmét azokra a kritikus pontokra, ahol a közpolitikai jellegű beavatkozás szükséges és lehetséges. A Nemzeti Kisebbségkutató Intézet ugyanakkor nem vesz közvetlenül részt a város szociális politikájának a kidolgozásában.

Az adatfelvételre 2013. augusztus 6–9 között került sor, az Órkői közösség vezetőinek a közreműködésével és segítségével. A cél az volt, hogy az adatfelvétel a telepen lévő összes háztartásra kiterjedjen, amit előzetes terepbejárással és a háztartások listájának az elkészítésével biztosítottunk. Miután a válaszadási arány kiemelkedően magas volt (egyetlen háztartásban tagadták meg a válaszadást) az adatfelvétel teljes körűnek tekinthető. Az eredmények alapján elmondható, hogy a telepen lévő háztartások száma **432**, az ezekben élő személyeké pedig **1828**. Ez egyben azt is jelenti, hogy a sepsiszentgyörgyi közvélekedés a telepen élők számát felülbecsüli.

A vizsgálat a következő területekre terjedt ki: (1) Lakáskörülmények; (2) vagyoni és jövedelmi helyzet; (3) nyelvtudás; (4) iskolai végzettség, gyermekek iskoláztatása; (5) munkaerőpiaci helyzet; (6) demográfiai szerkezet és folyamatok (korösszetétel, belső és nemzetközi vándorlás, női termékenység).

A lakáskörülményekre, illetve a vagyoni-jövedelmi helyzetre vonatkozó kérdésblokk alapján elmondható, hogy a telepen élők többségét a mélyszegénység állapota jellemzi. 44 százalékot tesz ki azon háztartások aránya, ahol az egy főre eső lakófelület 5 négyzetméternél kevesebb (Sepsiszentgyörgy Órkőn kívüli részein 0,2 százalék). A háztartások 95 százalékában nincs vezetékes víz, 97 százalékában WC és 22 százalékában elektromos áram. Igen alacsony (3,2 százalékos) a személygépkocsival rendelkező háztartások aránya. Hűtőszekrényt a családok 19, mosógépet 20 százaléka birtokol. Számítógép a háztartások 5, internetcsatlakozás 2 százalékában van. Jelentős ezzel szemben a lóállomány, a háztartások 23 százaléka tart lovat, ami összességében 108 állatot jelent. Még beszédesebb adat, hogy a

telepen lévők 35 százaléka 70 és további 27 százaléka 125 RON alatti egy főre eső jövedelemből gazdálkodik havonta.

A szociális helyzet nagyban összefügg az iskolai végzettséggel és a munkaerőpiaci helyzettel. A 10 év felettiak 12 százaléka rendelkezik a kötelező 8 osztállyal. Ez az arány a 1989 és 1994 között születettek esetében a legmagasabb, 40 százalék, ezt követően azonban ismét visszaesés tapasztalható. Összességében 42 százalékos az írni olvasni nem tudók aránya (a 10 év fölötti népességen belül). A legmagasabb arányokat a 30-39, illetve 50-54 évesek között találunk (65-70%), míg a húszas éveikben járók, illetve az idősebbek között alacsonyabb arányú az analfabetizmus. A gyermekek az iskolát jellemzően később kezdik meg (legtöbbször 8 éves korukban) és 12-13 évesen hagyják abba. Az iskolás korú gyermekkel rendelkező háztartások 55 százalékában nyilatkoztak úgy, az oktatás költségeit nem tudják megfizetni.

A telepen a foglalkoztatottak száma 91 fő, ami a teljes népesség 5, a 15 év fölöttiek 8 százalékát teszi ki. A 15 év felettiak között 47 százalékot (519 személyt) soroltunk a munkanélküli kategóriába. Ennél azonban jóval magasabb, 76,7 arányt képviselnek azok, akiknek ténylegesen nincs munkájuk.

További érdekes eredményekkel szolgálnak a demográfiai folyamatokra és szerkezetre vonatkozó adatok. Egyrészt, ahogy várható volt az Örkő telep a város egyéb részeihez képest jóval fiatalabb korszerkezettel rendelkezik. A belső vándorlás tekintetében egy nagyfokú zártság mutatkozik. 95 százalékot képviselnek a helyben születettek. Az Örkőiek a nemzetközi vándorlásba is igen kis mértékben kapcsolódtak be.

Készítette: Nemzeti Kisebbségkutató Intézet, Kolozsvár